

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 18 yanvar 2025-ci il №4 (2913) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Hesab edirəm ki, bizim siyasi əlaqələrimiz bütün qonşular üçün nümunə ola bilər

Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze yanvarın 17-də Azərbaycan Respublikasına işgüzar səfərə gəlib.

Hər iki ölkənin dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Gürcüstanın Baş nazirinin şərfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidzeni hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Samir Şərifov və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

***

Yanvarın 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin ölkəmizdə işgüzar səfərdə olan Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze ilə təkbətək görüşü keçirilib.

***

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze yanvarın 17-də mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bəyanatla çıxış edib.

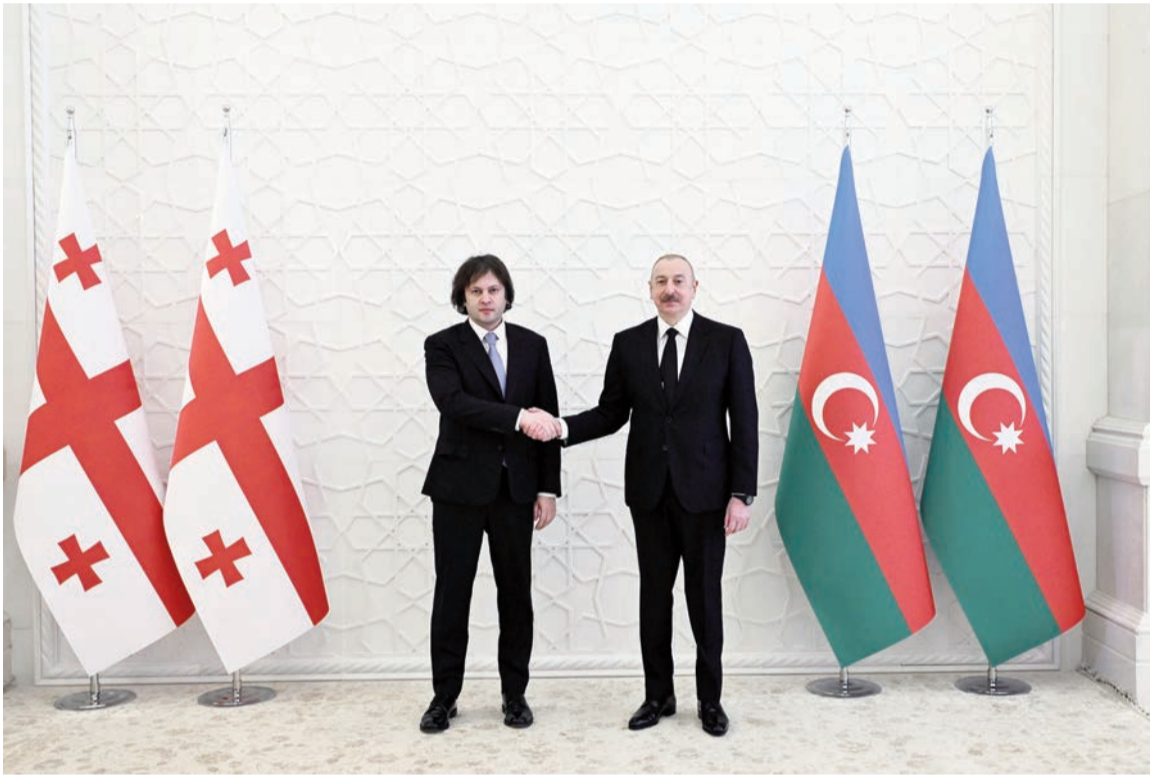
Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Hörmətli cənab Baş nazir. Hörmətli qonaqlar, xanımlar və cənablar.

İlk növbədə, cənab Baş nazir, Sizi bir daha Azərbaycanda səmimiyyətlə salamlayıram. Azərbaycana xoş gəlmisiniz.

Şadam ki, bizim görüşlərimiz müntəzəm xarakter alır. Biz sizinlə iki ay bundan əvvəl Bakıda görüşmüşdük. COP29 konfransında iştirak etdiyiniz üçün Sizə bir daha təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Ondan əvvəl isə 10 ay bundan qabaq Siz Azərbaycana səfər etmişiniz. Yəni, son 10 ay ərzində bu, Sizin Azərbaycana üçüncü səfərinizdir və bu fakt özlüyündə Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələrinin nə qədər dərin və mənalı olduğunu göstərir.

Bu səfərin xüsusi əhəmiyyəti var. Çünki Gürcüstanda keçirilmiş parlament seçkilərindən sonra bu, Sizin ilk xarici səfərinizdir. Fürsətdən istifadə edərək, təmsil etdiyiniz "Gürcü Arzusu" Partiyasının seçkilərdəki qələbəsi münasibətlə Sizi bir daha səmimiyyətlə təbrik edirəm və Sizə, bütün komandanıza yeni uğurlar arzulayıram. Parlament seçkilərindən sonra ilk səfərinizi Azərbaycana həyata keçirməyiniz, təbii ki, Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələrinin nə qədər yüksək səviyyədə olmasından xəbər verir. Bu qərara görə Sizə xüsusilə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Baş nazir İrakli Kobaxidzenin bəyanatı

- Cənab Prezident, təşəkkür edirəm. Çox səmimi qonaqpərvərliyə görə Sizə minnətdarlığımı bildirirəm. Eyni zamanda, bizim partiyamızın qələbəsi ilə bağlı təbriklərə görə də təşəkkür edirəm. Bu, bizim bölgəmizdə sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin edilməsi, ölkələrimizin münasibətləri baxımından əhəmiyyətli bir addımdır. Bu, müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Siz regionda fərqli bir Lideriniz və bizim üçün də nümunəsiniz. Siz ölkənizə dövlətinizin mənafeələrini qorumaqla rəhbərlik edirsiniz. Bu gün burada olmaq məndə böyük şərəf və məmnunluq doğurur.

Bildiyiniz kimi, bu gün iqtisadi əməkdaşlıq üzrə birgə hökumətlərarası komissiyanın 10-cu iclası keçirildi. İclas olduqca səmərəli oldu və mən azərbaycanlı həmkarlarıma iclasın yüksək səviyyədə keçirilməsinə görə təşəkkür edirəm. Onu da deyə bilərəm ki, biz əməkdaşlığımızı daha da irəli apara bilərik. Bizim dostluğumuzun, qardaşlığımızın tarixi ənənələri var və bu qardaşlıq məhz bu strateji tərəfdaşlığın təməli üzərinə dayanır.

Mən əminəm ki, bu tərəfdaşlıq gələcəkdə də eyni ruhda inkişaf edəcəkdir. Vacib məqam odur ki, biz hər birimizin strateji və milli maraqlarına hörmətlə yanaşıırıq. Biz ölkələrimizin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini qəti şəkildə dəstəkləyirik. Cənab Prezident, bu dəstəyə görə şəxsən Sizə və Azərbaycana təşəkkür edirəm.

Bizim təkbətək görüşümüzdə ikitərəfli münasibətlərimizin maraqlı müzakirəsi oldu. Biz regionda cərəyan edən prosesləri və global hadisələri müzakirə etdik. Əlbəttə, bütün bu proseslərin bizim ölkələrə təsiri var, bu, bizim siyasi mövqeyimizə də təsir edir. Vacib məqam ondan ibarətdir ki, biz hər bir çağırışla bağlı birlikdə çalışmalıyıq. Cənubi Qafqazda sülh, sabitlik və təhlükəsizlik müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Bir daha Sizi əmin etmək istəyirəm ki, biz bu sabitliyi təmin etmək üçün maksimum səy göstərməyə hazırıq.

(Ardı 2-ci səhifədə)

sibətlə Sizi bir daha səmimiyyətlə təbrik edirəm və Sizə, bütün komandanıza yeni uğurlar arzulayıram. Parlament seçkilərindən sonra ilk səfərinizi Azərbaycana həyata keçirməyiniz, təbii ki, Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələrinin nə qədər yüksək səviyyədə olmasından xəbər verir. Bu qərara görə Sizə xüsusilə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Bizim xalqlarımız əsrlər boyu dostluq, mehriban qonşuluq, qardaşlıq şəraitində yaşamışlar. Bu ənənələr bu gün də yaşayır. Bu gün Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələri bütün istiqamətlər üzrə uğurla inkişaf edir. Hesab edirəm ki, bizim siyasi əlaqələrimiz bütün qonşular üçün nümunə ola bilər. İqtisadi sahədə yaxşı nəticələr var. Azərbaycan Gürcüstan iqtisadiyyatına 3,6 milyard dollar sərmayə qoyub. Əlbəttə, bu onu göstərir ki, hökumətinizin uğurlu iqtisadi siyasəti, sərmayələrin cəlb edilməsi, Gürcüstanda olan çox müsbət sərmayə iqlimi bütün investorları həvəsləndirir. O cümlədən Azərbaycan investorları da böyük həvəslə Gürcüstanı öz sərmayələrini qoyurlar.

Təbii ki, energetika sahəsindəki iki ölkə arasındakı əməkdaşlıq həm ölkələrimiz üçün, həm daha böyük, geniş coğrafiya üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Birgə həyata keçirdiyimiz neft-qaz layihələri bu gün bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin əsası

nı təşkil edir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, Gürcüstan tranziti vasitəsilə Azərbaycan hazırda 11 ölkəyə öz təbii qazını ixrac edir, ildən-ildən ixrac artır. Keçən il bu, 25 milyard kubmetrə çatmışdır və bunun 10 faizi - ümumi ixracımızın 10 faizi Gürcüstanın payına düşür. Mənə verilən məlumata görə, Gürcüstanın istehlak etdiyi təbii qazın 80 faizdən çoxu Azərbaycan mənşəlidir. Yəni, bu, doğrudan da çox böyük, xüsusi əhəmiyyətə malik olan layihədir və getdikcə bizim qaz ixrac coğrafiyamız genişlənəcək. Bizim yeni qaz yataqlarımız bu il işə düşəcək. Gələn il, ondan sonrakı illər üçün də yeni kəşf edilmiş yataqlar mövcuddur. Ona görə getdikcə təbii qazın ixracı artmalıdır və artacaqdır.

Bununla paralel olaraq, biz sizinlə birlikdə yaşıl enerji layihələrini də həyata keçiririk. Bu da hökumətlərimizin məsuliyyətini bir daha göstərir. Çünki bu gün bu enerji də bazarda böyük maraq doğurur, buna böyük tələbat var. Bu gün mənə verilən məlumata görə, yaşıl enerji layihəsi də uğurla icra edilir. Hesab edirəm ki, bütün digər layihələr kimi, bu layihənin də uğurla başa çatması şansı böyükdür.

Bu gün, eyni zamanda, Sizinlə təkbətək söhbət əsnasında bağlantıları və Orta Dəhliz layihəsini müzakirə etdik. Bizim ölkələrimiz burada da yaxın tərəfdaşlar kimi fəaliyyət göstərir. Bizim müvafiq qurumlarımızın koordinasiya şəklindəki fəaliyyəti bu layihəni də əminəm ki, uğurla başa çatdıracaq. Burada, əlbəttə ki, biz bir çox qonşularla təmasda olmalıyıq və bu təmaslar var. Bu da böyük coğrafiyanı əhatə edən layihədir və yenə də Gürcüstanla Azərbaycan burada Avropa ilə Asiya arasındakı körpü rolunu uğurla oynayır.

Bilirəm ki, Gürcüstanda nəqliyyat infrastrukturunun genişləndirilməsi layihəsi icra edilir. Azərbaycanda da bu layihələr icra olunur, o cümlədən nəqliyyat infrastrukturunun rəqəmsallaşdırılması layihəsi. Yəni, biz bu işləri paralel apararaq təbii ki, həm ölkələrimiz və xalqlarımız, həm də qonşularımız üçün çox əvəzolunmaz xidmətlər göstəririk.

Bütün digər sahələrdə də ancaq uğurlarımıza sevinmək olar. Vaxt məhdudluğunu nəzərə alaraq digər məsələləri biz geniş formatda bu gün müzakirə edəcəyik. Bir şeyi də deyə bilərəm ki, Sizin partiyamızın qələbəsi bütövlükdə Cənubi Qafqazın bundan sonra sabit region olması üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır və biz bu qələbəyə Sizin dostunuz, qardaşınız kimi sevinirik. Sizin hökumətinizə fəaliyyətinizdə yeni uğurlar arzulayıram. Bir daha xoş gəlmisiniz.

***

Sonra Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze bəyanatla çıxış edib.

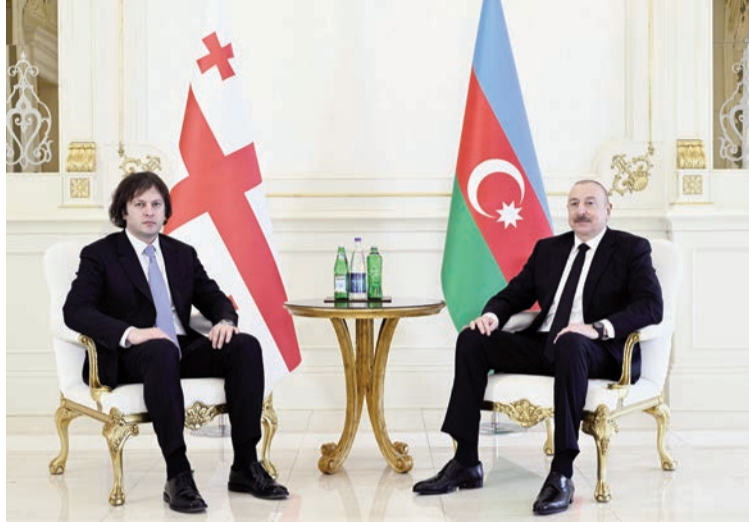
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Hesab edirəm ki, bizim siyasi əlaqələrimiz bütün qonşular üçün nümunə ola bilər

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Eyni zamanda, bizim münasibətlərin iqtisadi aspekti də çox vacibdir. Siz artıq müdrik şəkildə bizim ölkələrin strateji tərəfdaşlığını qeyd etdiniz. Bu layihələrin strateji və iqtisadi əhəmiyyəti var. Çox vacibdir ki, belə layihələr davamlı olsun və yeni layihələr müəyyən edilsin. Artıq qeyd etdiyim kimi, Azərbaycan Respublikası bizim üçün tək dəyərli dost deyil, Azərbaycan bizim üçün etibarlı tərəfdaş və qardaş ölkədir. Bu bağların dərinləşdirilməsi bizim marağımızdır və biz bu münasibətlərə böyük əhəmiyyət veririk.

Cənab Prezident, Siz bağlandı layihələrini qeyd etdiniz. Bu, mühüm bir sahədir və bi-

zim ikitərəfli əlaqələrimizin inkişafı baxımından da bu mövzu vacib əhəmiyyət kəsb edir. Bu coğrafi genişlənmədə öl-

kələrimiz əhəmiyyətli rol oynaya bilər. Biz Asiyalı Avropa ilə birləşdiririk və bu potensialdan maksimal dərəcədə istifadə etməliyik. Odur ki, bu layihələr bizim birgə fəaliyyətimiz nəticəsində mümkün olmuşdur. Hazırda üzərində işlədiyimiz növbəti layihələr var ki, onlar da bizim ölkələrin mənafehi naminə bu potensialı genişləndirəcək. Bu tərəfdaşlığımızın irəliləməsi üçün əlavə səylər görməyə hazırıq.

İqtisadi-ticari sahədə çox vacibdir və biz çox məmnun ki, Azərbaycan Gürcüstanın beş əsas ticarət tərəfdaşı sırasındadır. Bizim tərəfdaşlığımız daha da dərinləşdirilməlidir. Biz hökumətlərarası komissiyanın iclasında da bunu müzakirə etdik. Bir

daha qeyd etmək istəyirəm ki, bizim güclü təməllər üzərində qurulmuş əməkdaşlığımız, tarixi münasibətlərimiz və qardaşlığımız var. Xalqlarımız qarşısında da bunu bəyan etmək istəyirəm ki, biz siyasi tərəfdaşlığımızı dərinləşdirmək əzmindəyik və Gürcüstan tərəfi bunun üçün səylərini əsirməyəcək.

Mən mühüm dəstəyə və tərəfdaşlığa görə azərbaycanlı dostlara və həmkarlara, şəxsən cənab Prezidentə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Biz cənab İlham Əliyevin cari ildə Gürcüstana səfərini gözləyirik və ümid edirik ki, bu il biz həmin şərəfə nail olacağıq.

Təşəkkür edirəm.

***

Yanvarın 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze ilə nahar əsnasında geniş tərkibdə görüşü olub.

***

Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidzenin Azərbaycana səfəri yanvarın 17-də başa çatıb.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Gürcüstanın Baş nazirinin şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Baş nazir İrakli Kobaxidzenin Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Samir Şərifov və digər rəsmi şəxslər yola salıblar.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Artıq 2024-cü təqvim ilini geridə qoyduq. Şübhəsiz ki, bu ilin ən yaddaqalan hadisələrindən birincisi prezident seçkiləri oldu və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ümumxalq səsverməsində inamlı qələbə qazandı. Bu qələbə öz liderinə, sərkədesinə göstərilən sevginin, etimadın növbəti nümayişi oldu.

Bu il ölkə olaraq, dünyada baş verən qeyri-nizami hadisələrin fonunda öz inkişaf strategiyamızı uğurla davam etdirdik. İşğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda sürətlə aparılan bərpa-quruculuq işləri və soydaşlarımızı öz doğma yurdlarına qaytaran Böyük Qayıdış proqramı hər birimizin qəlbinə riqqətə gətirir. Ən mühümü isə artıq şəhid xəbərinin gəlməməsidir ki, bu da xalqımızı mənəvi cəhətdən sarsılmaz edir. Həmçinin dövlət başçımızın diqqətdə saxladığı əsas istiqamətlərdən biri də şəhid ailələri və döyüşlərdə yaralananlara qaygının təmin edilməsi məqsədilə onların sosial rifahının daha da yaxşılaşdırılmasıdır. Təbii ki, ordu quruculuğu sahəsində aparılan islahatlar, düzgün qurulmuş və qarşılıqlı inam əsasında inkişaf etdirilən diplomatik münasibətlər, regionda sülhün bərqərar edilməsi və davamlı olması bu gün dövlət rəhbərliyinin gündəliyində duran əsas məsələlərdəndir ki, bu məsələlər 2025-ci ildə də prioritet olaraq qalacaq. Bu məqaləmizdə 2024-cü il ərzində ordu sahəsində yaddaqalan hadisələrə nəzər salacağıq.

2024-cü ildə Azərbaycan Ordusunun qüdrəti daha da artdı

Ötən il hansı hadisələr Azərbaycan Ordusu üçün yaddaqalan oldu?

Aprelin 26-sı Ağdam rayonu ərazisində yerləşən Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzinin bağlanması ilə yadda qaldı. Belə ki, ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra iki tərəf arasında atəşkəs vəziyyətinə nəzarəti təmin etmək və pozuntuların qarşısını almaq məqsədilə yaradılmış Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzinin bağlanması mərasimində çıxış edən Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev mərkəzdə fəaliyyət göstərən şəxsi heyətə təşəkkürünü bildirdi,

onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzuladı. Birgə Monitoring Mərkəzinin vəzifəsinin həmin tarixdən tamamlandığı vurğulandı. Məlumat üçün qeyd edək ki, Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzi 2021-ci il yanvarın 30-da Ağdam şəhərində yaradılmışdı, mərkəzdə hər iki tərəfdən 60 hərbiçi olmaqla, ümumilikdə 120 nəfər xidmət edirdi.

Mayın 15-də Xocalıda Rusiya Federasiyasının sülhməramlı kontingentinin missiyasının başa çatmasına həsr olunmuş mərasim keçirildi. Mərasimdə Qarabağ bölgəsində öz fəaliyyətini vaxtından əvvəl başa vurmuş rus sülhməramlıları arasında yüksək nəticə göstərmiş hərbiçilər təltif olundular. Rəsmi qonaqlar arasında hədiyyə mübadiləsi

aparıldı. Məlumat üçün qeyd edək ki, 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya arasında imzalanmış üçtərəfli Bəyanata əsasən müvəqqəti olaraq yerləşdirilən sülhməramlı kontingentin vaxtından əvvəl çıxarılması barədə qərar iki ölkənin rəhbərliyi arasında qəbul olunmuşdu.

İyunun 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev İtaliya Respublikasının "Leonardo" şirkətinin istehsalı olan "C-27J Spartan" tipli hərbi nəqliyyat təyyarəsi təqdim olundu. Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Prezident İlham Əliyevə raport verdikdən sonra təyyarə-

nin taktiki-texniki xüsusiyyətləri, istismarı və digər zəruri göstəriciləri barədə məlumat verildi. Qeyd olundu ki, "C-27J Spartan" tipli təyyarənin hərbi nəqliyyat, paraşütçülərin atılması, hərbi yüklərin daşınması, atılması və s. fəaliyyətlərdə istifadəsi mümkündür.

2024-cü ilin növbəti yaddaqalan hadisəsi sentyabrın 25-i tarixinə təsadüf etdi. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevə Pakistan Aviasiya Kompleksi və Chengdu Çin Aviasiya Korporasiyasının birgə layihəsi olaraq hazırlanmış müasir, yüngülçəkili, istənilən hava şəraitinə uyğun, gündüz və gecə rejimli çoxməqsədli JF-17C (Block III) təyyarələri təqdim olundu. Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə raport verdi. Müdafiə naziri və Pakistan Aviasiya Kompleksinin sədri vitse-marşal Hakim Raza Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təyyarələrin taktiki-texniki xüsusiyyətləri, istismar qaydaları və digər zəruri məlumatları verdilər. Ordumuzun arsenalına daxil edilən JF-17C (Block III) təyyarələri hava-hava və hava-yer döyüş qabiliyyətinə, eləcə də orta və aşağı hündürlüklərdə yüksək döyüş manevri və effektiv atəş gücünə malik olduğuna görə seçilir.

(Ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi NATO və tərəfdaş ölkələrin Baş Qərargah rəislərinin iclasında iştirak edib

Müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev Brüssel şəhərində NATO-nun Hərbi Komitəsinin Baş Qərargah rəisləri formatında keçirilən iclasında iştirak edib.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, NATO-nun üzv və tərəfdaş ölkələri ordularının baş qərargah rəislərinin iştirakı ilə keçirilən iclasda çıxış edən general-polkovnik K.Vəliyev ölkəmizin NATO ilə əməkdaşlığının inkişaf perspektiv-

ləri, Qətiyyətli Dəstək Missiyası və digər əməliyyatlarda fəaliyyəti, habelə Azərbaycan Ordusunun NATO-nun keçirdiyi müxtəlif təlim və tədbirlərdə əldə etdiyi təcrübədən danışib.

Azərbaycanın Avro-Atlan-

tik məkanında və onun hüdudlarından kənarında sülhə və təhlükəsizliyə daim töhfə verdiyini qeyd edən general-polkovnik K.Vəliyev ölkəmizin öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etmiş tərəfdaş kimi beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə daha çox töhfə vermək niyyətində olduğunu bildirib.

Səfər çərçivəsində Baş Qərargah rəisinin iclasda iştirak edən bəzi həmkarları ilə görüşləri planlaşdırılıb.

Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi Brüsseldə bir sıra görüşlər keçirib

NATO-nun Hərbi Komitəsinin Baş Qərargah rəisləri formatında keçirilən Alyansın üzv və tərəfdaş ölkələri ordularının Baş Qərargah rəislərinin iclasında iştirak etmək üçün Brüssel şəhərində sə-

ferdə olan müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev bir sıra görüşlər keçirib.

Müdafiə Nazirliyi xəbər ve-

rir ki, Türkiyə Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi ordu generalı Metin Gürak, İtaliya Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi ordu generalı Luciano Portolano və Macarıs-

tan Müdafiə Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi ordu generalı Qabor Böröndi ilə keçirilən görüşlər zamanı ölkələrimiz arasında hərbi əməkdaşlığın cari vəziyyəti və inkişaf perspektivləri, habelə qarşılıqlı

maraq doğuran bir sıra digər məsələlər müzakirə olunub.

Görüşlərdə Azərbaycan Respublikasının NATO yanında nümayəndəliyinin başçısı Cəfər Hüseynzadə də iştirak edib.

2024-cü tədris ilinin hazırlıq planına əsasən 15-17 yanvar 2025-ci il tarixlərində qoşun növü, birlik, birləşmə, hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə şöbə (bölmə) rəisləri, psixoloqları-şöbə (bölmə) rəislərinin baş köməkçiləri (köməkçiləri), tə-

lim taborlarının psixoloqları, əlahiddə hərbi hissələrin qərargah rəislərinin ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə köməkçiləri ilə təlim-metodiki toplantı keçirilib.

Əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi

İdeoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə zabitlər və psixoloqlar ilə təlim-metodiki toplantı keçirilib

bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin rəisi general-mayor Müşfiq Məmmədov çıxış edərək Ali Baş Komandanın Azərbaycan Ordusunun qarşısında qoyduğu mühüm vəzifələrin uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində ordumuzun döyüşə hazırlıq səviyyəsinin, eləcə də şəxsi heyətin vətənpərvərlik ruhunun artmasından danışib, 2025-ci ildə müvafiq sahədə görülməli işlər barədə Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyinin tapşırıqlarını iştirakçıların diqqətinə çatdırıb.

Toplantıda ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminatın yüksəldilməsi istiqamətində ötən il ərzində görülən işlərə,

əldə olunan nailiyyətlərə və nöqsanların aradan qaldırılmasına dair məruzələr dinlənilib, cari ildə bu istiqamətdə görülməli işlər, perspektiv

planlar müzakirə olunub.

Sonda xidmətdə fərqlənən bir qrup hərbi qulluqçu fəxri fərmanla mükafatlandırılıb.

"Azərbaycan Ordusu"

2024-cü ildə Azərbaycan Ordusunun qüdrəti daha da artdı

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Ordu quruculuğunda hərbi əməkdaşlığın əhəmiyyəti

Azərbaycan Ordusunun hərbi əməkdaşlığında Türkiyənin yeri danılmazdır. Əbəs yərə deyil ki, təkcə 2024-cü ildə Türkiyə və Azərbaycanın istər rəhbərliyi, istərsə də ekspertləri arasında keçirilən görüşlərin sayı 20-dən çox olub. Qarşılıqlı qardaşlıq və yüksək etimad əsasında qurulan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri bu gün dövrünün ən çiçəklənən anlarını yaşamaqdadır. Hərbi, hərbi-texniki, hərbi təhsil sahələrində dünyanın aparıcı ordularından biri olan qardaş Türkiyə modelinin Azərbaycan Ordusuna inteqrasiyası bu gün uğurla tətbiq olunur. Həmçinin müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov, müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev, Baş direktor Aqil Qurbanov və nazirliyin digər rəhbər heyəti əməkdaşlıq planına əsasən bir neçə görüş keçirdilər və dünyanın müxtəlif ölkələrində rəsmi səfərlərdə oldular. Qardaş Türkiyədən sonra Pakistan İslam Respublikası və İtaliya Respublikası ilə qarşılıqlı görüşlər və ziyarətlər keçirildi. Bundan başqa, 2024-cü ildə Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi ilə Slovakiya, Qazaxıstan, Özbəkistan, Gürcüstan, Serbiya, Çin, Rusiya, Qətər, Belarus, İordaniya və NATO-nun ordu rəhbərliyi arasında bir sıra görüşlər baş tutdu. Təbii ki, keçirilən görüşlər hərbi potensialımızın güclənməsi, ölkəmizin döyüşaparma və özünümüdafiə qabiliyyətinin yüksəldilməsi üçün vacibdir.

Döyüş hazırlığı səviyyəsinin artırılmasında beynəlxalq təlimlərin rolu

Bu gün Azərbaycan Ordusunun adı bütün dünyaya məlumdur. Son illər ərzində uğurlu və spesifik döyüş əməliyyatları ilə dövrün döyüşaparma üsul və vasitələrini müasir zamanın hərbi dərslərinə salmağı bacarmış şanlı ordumuz bu gün də özünü təkmilləşdirmə istiqamətində vacib addımlar atır. Təsdiq olunmuş 2024-cü il üçün döyüş hazırlığı planına əsasən təşkil olunan tədris dövründə müxtəlif qoşun növlərində, birlik və birləşmə-

lərdə, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində döyüş hazırlığının artırılması istiqamətində fəaliyyətlər planı icra olundu. 2024-cü ilin əvvəlində Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələri və Hərbi Dəniz Qüvvələrinin şəxsi heyətinin iştirakı ilə "Xəzər Səması-2024" bir-

gə taktiki təlimi keçirildi. Təlimdə Xəzər dənizinin səma hüdudlarında müdafiə və mühafizə işinin təşkili istiqamətində fəaliyyətlər icra olundu. May ayında Türkiyədə 17 ölkədən 52 nümayəndənin iştirak etdiyi "Kurtaran-2024" sualtı axtarış və xilasetmə təlimində də Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları iştirak etdilər. "EFES-2024" çoxmillətli beynəlxalq təlimində də iştirak edən hərbi qulluqçularımız 49 ölkədən dəvət edilən 1567 nümayəndənin tərkibində yer aldılar. Hər il olduğu kimi, qardaş Türkiyədə keçirilən "Anadolu Ankası-2024" beynəlxalq axtarış-xilasetmə təlimində iştirak edən hərbi qulluqçularımız qarşıya qoyulan tapşırıqların öhdəsindən gəlməyi bacardılar.

İyun ayında keçirilən "Qafqaz Qartalı-2024" təlimi Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan hərbi qulluqçularının peşəkarlığı ilə yaddaşlarda qaldı. İyul ayında Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan və Özbəkistan hərbi qulluqçularının iştirakı ilə "Birləşdik-2024" əməliyyat-taktiki komanda-qərargah təlimi baş tutdu. Sentyabr ayında xüsusi təyinatlılarımız Qazaxıstan, Türkiyə, Pakistan, Qətər və Özbəkistandan olan həmkarları ilə birlikdə "Sonsuz Qardaşlıq-III" çoxmillətli birgə xüsusi təyinatlı qüvvələrin təlimində iştirak etdilər. Qonşu Gürcüstanda "Eternity-2024" kompüter dəstəklə komanda-qərargah təlimi keçirildi. Bu təlimin keçirilməsində əsas məqsəd Gürcüstan, Azərbay-

can və Türkiyənin hərbi qulluqçuları arasında qarşılıqlı uzlaşmanın təmin edilməsi ilə peşəkarlığın daha da artırılması idi.

Bu il cənub qonşumuz olan İranla birlikdə də bir neçə təlimdə iştirak etdik. Belə ki, noyabr ayında "AZİREX-2024" birgə taktiki təlimində həm Azərbaycan, həm də İran Hərbi Dəniz Qüvvələrinin şəxsi heyəti qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi həyata keçirdilər. "Araz-2024" birgə taktiki təlimində Azərbaycan Ordusunun Quru Qoşunlarının və İran İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun (SEPAH) Quru Qoşunlarının xüsusi təyinatlıları iştirak etdilər. Hərbi qulluqçularımızın peşəkarlığı təlim rəhbərliyi tərəfindən yüksək qiymətləndirildi, fərqlənən hərbi qulluqçular təltif olundular. "SAT-SAS-2024" birgə təlimində Azərbaycan və Türkiyə Hərbi Dəniz Qüvvələrinin

sualtı hücum və sualtı müdafiə bölmələrinin şəxsi heyəti iştirak edərək, yüksək bilik və bacarıq nümayiş etdirdilər.

Azərbaycan Ordusunun dövrün tələblərinə uyğunlaşmasında hərbi təhsilin əhəmiyyəti

Postmüharibə dövründə Azərbaycan Ordusunun dövrün tələblərinə uyğun quruluşu ilə ölkəmizin özünümüdafiə qabiliyyətinin yüksəldilməsi, təcrübəli hərbi kadrların yetişdirilməsi və ordumu-

zun təcrübə zənginliyinin artırılması məqsədi daşıyan fəaliyyətlərə imza atılır. Ordu quruculuğu sahəsində görülən işlərin əsasında hərbi təhsil mühüm yer tutur. Hərbi təhsil sahəsində aparılan işlərdən danışarkən mütləq qeyd et-

məliyə ki, Milli Müdafiə Universiteti və onun tərkibindəki Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Hərbi İdarəetmə İnstitutu, Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut, Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzi, Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey və Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey və Hərbi kolleclərdə tədris olunan dərslər sayəsində hərbi qulluqçular öz ixtisasına, rütbə və vəzifələrinə uyğun olaraq, dünyanın aparıcı ordularının hərbi təhsil sistemindəki qabaqcıl təcrübələri öyrənirlər. Hərbi təhsil sahəsində fərqlənən ölkələrin adı çəkilən sahə üzrə ekspertlərinin ölkəmizə gəlişi və bizim təhsil üzrə professor və müəllim heyətinin xarici ölkələrə səfəri zamanı hərbi təhsil mexanizminin müasir üsul və vasitələri öyrənilir, öyrənilənlər bu gün ordumuzda uğurla tətbiq olunur.

Dövrün tələbləri çərçivəsində qurulan maddi-texniki təminat və təchizat

2024-cü ildə Azərbaycan Ordusunda kəmiyyət və keyfiyyət tərəzisinin tarazlaşdırılması, müasir dövrün döyüşaparma və özünümüdafiə üsul və vasitələrinin öyrənilməsi məqsədilə hərbi təchizat və təminat vasitələrinin modern tələblər çərçivəsində qurulması zəruri idi. Belə olan təqdirdə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti,

zincüdrəti daha da artırılır. Təbii ki, hərbi inventarımızda qardaş Türkiyənin istehsal etdiyi məhsullar daha çoxdur. Bu da əbəs yərə deyil. Təməli qarşılıqlı etimada, əsas regionda sülhü bərqərar etməyə yönəlmiş Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri bundan sonra da dosta güvən, düşməne qorxu verəcəkdir. Məlumdur ki, 2024-cü ilin sentyabrında ölkəmizin ev sahibliyi etdiyi "ADEX-2024" 5-ci Yubiley Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sərgisinin və "Securix Caspian" 14-cü Beynəlxalq Daxili Təhlükəsizlik, Mühafizə və Xilasetmə Avadanlıqları Sərgisinə də maraq çox böyük idi. Bu sərgi dost və müttəfiq ölkələrin tanınmış hərbi sənaye müəssisələri və aparıcı xarici şirkətlər arasında işgüzar əlaqələrin yaradılmasında mühüm rol malik oldu. Bir sözlə, dünyanın aparıcı ordularına malik ölkələri ilə qurulan və inkişaf etdirilən əməkdaşlıqlar nəticəsində arsenalımız müasir texnika və hərbi vasitələrlə zənginləşdirilir, yeni müqavilələr imzalanır, ordumuz gücləndirilir. Ordumuz güclənirsə, ölkəmiz də hərbi cəhətdən qüdrətlənir.

Güclü dövləti şərtləndirən amil onun ordusunun gücüdür. Son bir neçə ildə Azərbaycan Ordusunun yazdığı şanlı hərbi tarixi onun gücünün göstəricisi oldu. Regionda və dünyada baş verən xaos hadisələrin fonunda regionun aparıcı söz sahibi olan ölkəmizə qarşı hər hansı təhdid, revanşist, ultimatum hallarının baş verməməsi üçün ordu quruculuğumuzun düzgün aparılması ən vacib faktora çevrilir. Ermənistanın sülh müqaviləsini ləngitməsi, erməni xalqı arasında bəzi kütlələrin revanşist çağırışlar etməsi, öz havadarları tərəfindən maliyyələşdirilərək yeni silahlar almaları onun son illərdəki rəzil məğlubiyyətlərdən nəticə çıxarmadığının göstəricisidir.

Ordumuz hər keçən gün daha da güclənir. Son əsrin ən parlaq qələbəsi ilə tarixə adını əbədi həkk etdirən Azərbaycan Ordusu bundan sonra da regionun şəxsi lideri, dünyanın aparıcı ordularından biri olaraq qalacaqdır. 2025-ci ildə uğurların daha da çox olsun, Azərbaycan Ordusu!

**Kapitan
Fuad CƏFƏROV**
"Azərbaycan Ordusu"

20 Yanvar - hüzn və qürur tariximiz

Xalqımızın Qanlı Yanvar faciəsindən 35 il ötür. Düz 35 il öncə keçmiş sovet ordusunun 20 Yanvar günü, qanlı şənbe gecəsi xalqımıza qarşı həyata keçirdiyi hərbi təcavüz dünyada insanlığa qarşı törədilmiş ən ağır cinayətlərdən biri kimi tarixdə qalacaq, qan yaddaşımıza əbədi həkk olacaq.

Sovet ordusunun böyük heyətinin, xüsusi təyinatlı bölmələrin və daxili qoşunların Bakıya yeridilməsi xüsusi qəddarlıq və görünməmiş vəhşiliklə müşayiət edildi. 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə keçmiş SSRİ-nin müdafiə naziri Dmitri Yazovun rəhbərliyi altında qoşun hissələri müxtəlif istiqamətlərdən bərrikadaları dağıdıb əliyalın əhaliyə ağır texnikadan və istifadəsi qadağan olunmuş müxtəlif tipli silahlardan atəş açaraq şəhərə daxil oldular. Bakıda yanvarın 20-si saat 00:00-da fəvqəladə vəziyyət tətbiq edilməsi üzrə imzalanmış fərman səhər saat 05:30-da radio ilə elan olundu. Həmin vaxtdək 100-dən çox dinc sakin artıq qətlə yetirilmişdi. 1990-cı ilin yanvarında sovet qoşunlarının Bakıda həyata keçirdikləri qırğınlarda 147 nəfər öldürüldü, 744-dən çox adam yaralandı. Öldürülənlər arasında 5 millət nümayəndəsi, həmçinin 20-dən çox qadın, uşaq var idi.

Yanvarın 20-də səhər hava işıqlanır-ışığıqlanmaz küçələrə axışan Bakı sakinləri indiki "20 Yanvar" dairəsində (onda həmin ərazi XI Qızıl Ordu meydanı adlanırdı) və ona yaxın küçələrdə dəhşətli mənzərələrlə qarşılaşdılar: tankların əzib keçdiyi cəsədlər, avtobuslar, yük və minik avtomobilləri, qar üzərindəki qan izləri... Xəstəxanalar yaralılarla dolu idi. Şəhərin mərkəzi küçə və meydanları tanklar və silahlı əsgərlər tərəfindən mühasirəyə alınmışdı...

Bəzi məlumatlara görə, hadisə ərəfəsində Bakıya və Bakı ətrafına sovet ordusunun və daxili qoşunların Azərbaycan xalqına nifrət ruhunda köklənmiş 65 min nəfərlik kontingenti yerləşdirilmişdi. Onların sırasında sovet ordusunda xidmət edən ermənilər də var idi.

Xalqımızın o ağır, faciəli günlərində yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasi iradə nümayiş etdirərək, Moskvadakı Azərbaycan nümayəndəliyinə gəlmiş və SSRİ rəhbərliyinin törətdiyi bu qanlı cinayəti qətiyyətlə pisləyərək, bəyanatla çıxış etmişdi. Faciəni və qırğınları törədənlərin tez bir zamanda cəzalandırılması tələbini irəli sürmüşdü.

Həmin dövrdə Moskva şəhərində yaşayan keçmiş hərbi qulluqçu, bu gün Veteran Tankçılar İctimai Birliyinin sədri kimi fəaliyyət göstərən Hacı Məmmədəğa oğlu Əzimov Bakıda baş verən o qanlı qırğınlarla bağlı Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin atdığı cəsarətli addımlarından danışdı və kədərli xatirələrini bizimlə bölüşdü: "O dəhşətli günləri yenidən xatırlamaq çox ağırdır. Gözəl, tarixi qədim Bakımızda misli-bərabəri olmayan qəddarlıq törədildi. Bir neçə gün əvvəl Bakı ətrafında yerləşdirilmiş ordu birləşmələri beş istiqamətdən şəhərə soxuldu. Küçələrdə şütüyən tanklar və zirehli maşınlar qarşılarına çıxan avtomobilləri, insanları əzib keçir, əsgərlər heç kəsə aman vermirdilər. Bütün bu ağırlı səhnələri videosüjetlərdən dəfələrlə izləmişik. İnsanlığa sığmayan, misli-bərabəri olmayan qəddarlıqdır. 1990-cı il 20 Yanvar hadisələri baş verəndə SSRİ Hərbi Prokurorluğunda xidmət

edirdim. Eyni zamanda, demək olar ki, bütün üzvləri azərbaycanlılardan ibarət olan "Araz" cəmiyyətinin sədri idim. Soydaşlarımız "Qaya" cəmiyyəti də yaratmışdılar. Onun da sədri Zöhrab Şamxalov idi. Xalqımızın başına gətirilən 20 Yanvar faciəsi və heç bir xəbərdarlıq edilmədən Bakıya qoşun hissələrinin yeridilməsi ilə əlaqədar olaraq, Zöhrab Şamxalovla birlikdə indiki Azərbaycan səfirliyinə getdik (ozamankı Azərbaycan nümayəndəliyi). Gecə saat 2-də nümayəndəlikdə xidmət aparan milis nəfərlərini tərksilah edib, bütün azərbaycanlıları nümayəndəliyin binasına topladıq. Səhərə qədər nümayəndəliyə minlərlə soydaşımız yığıldı. Həmin gün nümayəndəlikdə 20 Yanvar Komitəsi yaratdıq, komitənin sədri Zöhrab Şamxalov, mən isə onun müavini seçildim. Komitə üzvlüyünə 9 nəfər təyin olundu, onların sırasında Lalə Şövkət Hacıyeva, Xalq yazıçısı Mirzə İbrahimoğlu, Çingiz Hüseynov, Azad Tağızadə və başqaları var idi. Mən orada təşkilati və təhlükəsizlik məsələlərinə cavabdeh idim. Moskvada yerləşən bütün səfirliklərə zəng edib, Bakıda baş verən qırğınlar haqqında doğru və düzgün informasiyaları onlara çatdırdıq. 20 Yanvar faciəsini əks etdirən video kassetlər təcili olaraq bizi çatdırıldı. Bu kassetlərin çoxaldılmasında və yayılmasında dünya şöhrətli müğənni, görkəmli sənətkar, SSRİ Xalq artisti Müslüm Maqomayevin əvəzsiz xidmətləri olub. Yanvarın 21-də Ulu Öndər Heydər Əliyevin bəyanatla çıxış edəcəyi bildirildi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan nümayəndəliyinin yerləşdiyi binaya gələndə bir qrup hüquq-mühafizə orqanlarının işçiləri onun içəri daxil olmasına mane olmaq istədilər. Bu zaman önə keçərək təhlükəsizlik məsələlərinə cavabdeh şəxs kimi Ulu Öndər Heydər Əliyevi mən qarşıladım. Və onlar geri çəkilməyə məcbur oldular. Video sənəddə də bütün bunlar öz əksini tapıb. "Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevlə görüşürəm. Sonra xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev və Möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyevlə birlikdə Azərbaycan nümayəndəliyinə daxil olururuq.... Sovet partiyası rəhbərlərindən 20 Yanvar faciəsinə ilk siyasi qiymət verib bəyanatla çıxış edən məhz xalqımızın cəsarətli oğlu, Ümummilli Lideri Heydər Əliyev oldu".

Keçmiş hərbiçi 35 il öncə baş vermiş və xalqımızın qan yaddaşına əbədi həkk olmuş faciəli hadisələrin tarixini elə ardıcılıqla danışdı ki, qırğınlar, o dəhşətli hadisələrdən sanki gözümüzün önündə canlanırdı. "Xüsusi xidmət orqanlarında çalışan soydaşlarımız bizi

xəbərdar edirdilər. Yanvarın 22-də Moskvada milli-azadlıq hərəkatında iştirak edən soydaşlarımızı, xüsusilə 20 Yanvar faciəsinin günahkarlarının cəzalandırılması barədə çağırışlar edən fəalları Lefortovo həbsxanasına apardılar... Səhərə yaxın bizi azad etdilər. Həmin günün səhəri yəne nümayəndəliyə gəldik. Bizi yolumuzdan döndərməyə çalışan SSRİ rəhbərliyinin nümayəndələri buna nail ola bilmədilər. Biz Moskvada 20 Yanvar faciəsinin, Bakı qırğınlarının əsas günahkarları Qorbaçov, Bakatin və Yazov əleyhinə 30 minlik mitinq keçirməyə nail ola bildik. SSRİ Ali Sovetinin qarşısında, Lujnikidə böyük bir mitinq keçirdik. Yanvarın 26-da SSRİ Ali Sovetinin deputatlarından bir qrupunu - Andrey Babuşkin, Kovolenko, Lev Ponomaryov və başqalarını, cəmi 15 nəfərdən ibarət nümayəndə heyətini mən Bakıya dəvət etdim. Elmlər Akademiyasının binasında onlarla Yusif Səmədoğlu və Tamerlan Qarayev görüşdülər. Moskvadan gələn deputat qrupu Bakıda müxtəlif görüşlər keçirdilər. Tam əmin oldular ki, doğrudan da, 20 Yanvar faciəsindən öncə və sonra Bakıda milli münafişə zəminində heç bir hadisə baş verməyib. Rusiyalı deputatların Bakı səfərindən sonra "Komsomolskaya Pravda" qəzetində böyük və obyektiv bir məqalə dərc edildi. Bununla da Moskvanın azərbaycanlılara qarşı mənfi fikri 180 dərəcə dəyişdi. Bütün bu fəaliyyətlərimə görə məni hərbi xidmətdən uzaqlaşdırdılar. 20 Yanvar faciəsindən sonra ərizə yazdım ki, məni Kommunist Partiyasının sıralarından azad edin. Beləliklə, Kommunist Partiyasının sıralarından azad olundum və Bakıya - Vətənə qayıtdım. 20 Yanvar faciəsi xalqımızın qan yaddaşı - qürur tariximiz, xalqımızın milli-azadlıq hərəkatının qanlı yazılan səhifəsidir. Bəli, bizi o qanlı şənbe gecəsindən 35 il zaman kəsiyi ayırır. Bu illər ərzində 20 Yanvar faciəsi unudulmadı. 20 Yanvar şəhidləri müstəqilliyimizin, azadlığımızın ilk qaranquşları oldular. 2020-ci ilin 27 sentyabrından başlayan 44 günlük Vətən müharibəsi ermənilərə, onların havadarlarına və bütün dünyaya göstərdi ki, Azərbaycan xalqının nə qədər mərd, cəsarətli və igid övladları var. Bu 44 günlük müharibədə xalqımız 200 illik bir ədələtsizliyə son qoydu. Bu gün üçrəngli bayrağımız azad edilmiş torpaqlarımızda qüurla dalğalanır. Tariximizin 34 il (18 oktyabr 1991-ci il) yaxın bir dövrünün səhifəsi şəhidlərimizin qanı ilə yazılıb. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin!".

Azərbaycan xalqının müstəqillik tarixində 20 Yanvar hadisələrinin əhə-

miyyəti olduqca böyükdür. Hər bir tarixi hadisənin qiymətini zaman verir. 20 Yanvarın mənasını, tariximizdəki yerini və rolunu illər keçdikcə daha aydın dərk edirik. 1991-ci ildə Azərbaycan tarixinə müstəqillik sözü 20 Yanvar şəhidlərinin qanı ilə yazıldı. Vaxtilə Ulu Öndər Heydər Əliyev bu barədə danışarkən deyirdi: "1990-cı ilin 20 Yanvarı Azərbaycan xalqının tarixinin ən faciəli, qara səhifəsi, həm də qəhrəmanlıq, rəşadət səhifəsidir. Biz o günlərdən nə qədər çox uzaqlaşsaq, həmin günlərin Azərbaycan xalqının tarixində necə mühüm yer tutduğunu bir o qədər dərk edəcəyik və bəlkə də gələcək nəsillər buna daha doğru, daha düzgün qiymət verəcəklər. Ancaq bir şey həqiqətdir ki, 1990-cı ilin 20 Yanvarı Azərbaycan xalqının həyatında dönüş mərhələsi, dönüş nöqtəsi olmuşdur".

Məhz Ulu Öndərin Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdırdan sonra 1994-cü ilin yanvar ayında Milli Məclisdə 20 Yanvar hadisələrinə siyasi qiymət verildi. Yanvar faciəsində qətlə yetirilənlərin, şəhid ailələrinin, əlillərin problemlərinin dövlət səviyyəsində həlli istiqamətində böyük tədbirlər həyata keçirildi. 2006-cı il yanvarın 19-da dövlət başçısının Fərmanı ilə 20 Yanvar şəhidlərinin ailələri üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdü təsis edildi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 20 Yanvar şəhidlərinin fədakarlığını, Vətən qarşısındakı xidmətlərini yüksək qiymətləndirərək deyirdi: "Azadlıq, müstəqillik uğrunda, Vətən uğrunda özlərini qurban verən şəhidlərimizin hamısının xatirəsini həmişə qəlbimizdə yaşatmalıyıq. Hesab edirik ki, bugünkü müstəqil, qüdrətli Azərbaycan xalqımızın ən böyük sərvətidir. Şəhidlərimizin, canlarını qurban vermiş insanların bu işdə böyük xidməti olubdur. Bu da heç vaxt yaddan çıxarılmamalıdır".

Ulu Öndər Heydər Əliyev 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi istiqamətində bir sıra mühüm addımlar atdı, qərarlar qəbul etdi. Bu siyasəti davam etdirən Prezident İlham Əliyevin Sərəncamına əsasən, 2007-ci ildə Şəhidlər xiyabanı vahid kompleks kimi yenidən quruldu.

İllər keçdikcə bu hadisəyə baxışlarımız da dəyişir. Azərbaycanın tarixi torpaqlarına iddia qaldıran nankor qonşularımız havadarlarının böyük dəstəyi, hərbi gücü ilə əliyalın xalqımıza qarşı elan olunmamış müharibəyə başladılar. Azərbaycan müstəqilliyinin ilk illərində 20 faiz torpaqlarını itirdi. Birinci Qarabağ savaşında respublikamızın ərazi bütövlüyü uğrunda xalqımız minlərlə qəhrəman oğlunu itirdi. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi gücləndikcə onun ordusu da gücləndi, daha da müasirləşdi. 44 günlük Vətən müharibəsi Azərbaycan Ordusunun gücünü bütün dünyaya göstərdi. Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə ordumuz Zəfər qazandı. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa olundu.

Xalqımız azadlıq arzusuna qovuşdu. Bu gün hər birimiz müstəqil dövlətin vətəndaşı olmağımızla qürur duyuruq. Onda - 1990-cı ilin yanvarında müstəqillik bir xəyal, bir arzu idi. Şəhidlərimizin axan qanı, xalqın verdiyi qurbanlar hədəf getmədi, xəyal və arzularımız dönüb gerçək oldu.

Şəhidlər xiyabanı Azərbaycan xalqının 35 il əvvəl düçar olduğu böyük faciə ilə yanaşı, yenilməz iradəsindən xəbər verir. Özüdə ümummilli kədər və izzətin nişanələrini yaşatmaqla bərabər, mübarizlik rəmzinə çevrilib.

Lalə HÜSEYNOVA
"Azərbaycan Ordusu"

Milli Qəhrəmanlarımız

Ömrünü doğma Xocalısına həsr edən qəhrəman - Əlif Hacıyev

Əlif Hacıyev 1953-cü il iyunun 24-də Azərbaycanın gözəl və başibələli guşəsi olan Xocalı şəhərində dünyaya gəlib. 1970-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra növbəti il Xankəndi şəhərindəki avtomobil məktəbində təhsil alıb. Əlif Hacıyev 1971-1973-cü illərdə Belarus (Belorusiya) SSR-in Minsk şəhərində hərbi xidmətdə olub. 1976-1979-cu illərdə SSRİ Daxili İşlər Nazirliyinin Frunze adına Xüsusi Milli Məktəbində, daha sonra SSRİ DİN-in Akademiyasında təhsilini davam etdirib. Əlif Hacıyev xidməti müddətində Belarus SSR-in və Azərbaycan SSR daxili işlər orqanında müxtəlif vəzifələrdə çalışıb.

Əlif Hacıyev ötən əsrin 80-ci illərində erməni millətçilərinin təxribatlarına məruz qalaraq saxta ittihamlarla günahlandırılıb, qanunsuz hökm nəticəsində 10 il azadlıqdan məhrum edilib. Bəraət alıb azadlığa buraxıldıqdan sonra 1990-cı ildə doğma Xocalıya qayıdıb. Həmin ilin sonlarında daxili işlər orqanına yenidən qayıdıb, Xocalı Təyyarə limanı Xətt Daxili İşlər bölməsinin rəi-

Qəhrəmanlar xalqın tarixində mühüm rolə malik insanlardır. Öz əməlləri və fədakarlıqları ilə tarixdə silinməz iz qoyan qəhrəmanlarımız bu gün də xalqın ən yüksək ehtiramına layiq şəxslər olaraq gələcək nəsillər üçün vətənpərvərlik nümunəsidirlər. Azərbaycan tarixində belə qəhrəmanlar minlərlədir. Bu məqaləmiz Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Əlif Lətif oğlu Hacıyev haqqındadır.

si, həmçinin Xocalı Aeroportunun komendantı vəzifəsinə təyin olunub. Məlumat üçün qeyd edək ki, bu aeroport ermənilər üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyırdı. Əhəmiyyəti ondan ibarət idi ki, bu hava limanından ermənilər öz məkrli niyyətlərinə çatmaq üçün geniş istifadə edirdi. Ermənilərə, onların havadarlarına si-

lah və döyüş vasitələri göndərilirdi. Əlif Hacıyev bu vəzifəyə təyin olunduqdan sonra erməni vandallarının "əli-qolu kəsildi", düşmənin çirkin niyyətlərinin qarşısı qismən də olsa alındı.

Əlif Hacıyev aeroportda çalışdığı müddətdə qarşısına çıxan böyük təzyiqlərə və basqılara baxmayaraq, hər za-

man öz xalqının rifahını hər şeydən üstün tuturdu. Xidməti vəzifələrini icra edərkən fərqləndiyinə görə də 1991-ci ilin dekabrında Əlif Hacıyev "mayor" rütbəsinə yüksəlib.

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni vandalları tərəfindən törədilən Xocalı faciəsi nəticəsində şəhərin tez bir zamanda boşaldılmasını istəyən mənfur qüvvələrin xəbərdarlığına məhəl qoymayan yerli əhaliyə dəstək verilməsi, onların qorunması vacib məsələyə çevrilmişdi. Əlif Hacıyev öz dəstəsi ilə birlikdə erməni və onların havadarları olan qüvvələrə qarşı qeyri-bərabər döyüşə girdi. Şəhərin mühafizəsi, əhalinin təhlükəsizliyinin təmini məqsədilə düşməne qarşı vuruşan Əlif Hacıyev və onun dəstəsi misilsiz şücaət göstərərək blokadaya salınmış dinc əhalini Ağdamın Şelli kəndinə təxliyə etməyi bacardı. Kənd əhalisinin təxliyəsinə uğurla təşkil etdikdən sonra Əlif Hacıyev yenidən döyüşə qatılır. Canlı qüvvənin, əldə olan silah-sursatın az olmasına baxmayaraq, son nəfəsinə qədər düş-

mənə qarşı döyüşən Əlif Hacıyev elə doğma Xocalısında düşmən gülləsinə tuş gələrək şəhid oldu. Qanı elə canı ilə bağlı olan Xocalıda axıdıldı.

Mayor Əlif Lətif oğlu Hacıyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 6 iyun 1992-ci il tarixli 831 sayılı Fərmanı ilə ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adına layiq görüldü. Bakıda Şəhidlər xiyabanında dəfn edilən Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Əlif Hacıyevin adı Bakının küçələrindən birinə verilərək əbədləşdirildi. Xalq bu gün öz qəhrəmanının adını yaşadır, onun ruhuna ehtiramını nümayiş etdirir. Gənc nəsil onun keçdiyi həyat və döyüş yolunu özünə örnək bilir. Bir sözlə, Əlif Hacıyev ürəklərdə və xalqın tarixində əsl qəhrəman olaraq yaşayır. Bu gün onun uğrunda can verdiyi Xocalıda üçrəngli şanlı bayrağımız əzəmətlə dalğalanır. Dalğalanan bayrağımız bütün şəhidlərimiz kimi, Əlif Hacıyevin də alınmış qisasının simvoludur. Bu bayraq Əlif və onun timsalında minlərlə qəhrəman oğullarımızın müqəddəs ruhundan ilham alaraq heç vaxt enməyəcək.

**Kapitan
Fuad CƏFƏROV
"Azərbaycan Ordusu"**

20 Yanvar bir tərəfdən böyük bir millətin sınımaz ruhunun, digər tərəfdən isə keçmiş imperiyanın cinayətkar mahiyyətinin simvoludur. Bu tarix həm qəlbləri parçalayan ağrı, həm də millətin gələcəyə doğru inamla atdığı addımın başlanğıcı oldu. O qanlı gecədə şəhidlərimizin həyatları şam kimi sönsə də, onların azadlıq məşəli bu günümüzü işıqlandırır.

35 il əvvəl 1990-cı il yanvarın 20-si Azərbaycanın müasir tarixində həm böyük faciə, həm də qəhrəmanlıq nümunəsi kimi yaddaşımıza həkk olunub. Bu gün xalqımızın müstəqillik uğrunda yenilməz iradəsinin rəmzi olaraq qəbul edilir. Məhz həmin gün tərəp-dən-dırnağadək silahlanmış keçmiş sovet ordusunun cəza tədbirlərinə baxmayaraq, xalqımız azadlıq əzmini itirmədi və haqq səsinə daha ucadan bəyan etdi.

O gecə Azərbaycanın azadlığı və müstəqilliyi uğrunda canından keçən yüzlərlə vətənpərvər övladımız şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Bu faciə keçmiş SSRİ rəhbərliyinin Azərbaycan xalqına qarşı qərəzli və ermənipərəst siyasətinin, eləcə də Azərbaycanın ozamankı rəhbərliyinin səriştəsizliyinin şəxsi ambisiyalarını dövlət maraqlarından üstün tutmalarının birbaşa nəticəsi idi.

Həmin gecə öz həyatını iti-

Azadlıq qanla yazılan dastandır

Hər bir xalqın taleyində elə günlər var ki, həmin tarixlər qandan, göz yaşından və qəhrəmanlıqdan yoğrulub. 1990-cı ilin 20 Yanvar gecəsi də Azərbaycanın müasir tarixində məhz belə bir səhifədir. Bu, yalnız faciə deyil, həm də xalqımızın azadlıq və müstəqillik uğrunda mübarizəsini əbədiləşdirən, yenilməz iradəsinə nümayiş etdirən bir qəhrəmanlıq salnaməsidir. Şəhidlərin qanı ilə suvarılan bu müqəddəs torpaq, azadlığın nə qədər əziz və müqəddəs olduğunu hər birimizə xatırladır. Heç şübhəsiz, həmin qanlı gecədə həyatlarını fəda edən qəhrəman övladlarımız xalqımızın şərəf və ləyaqət bayrağını ən uca zirvəyə qaldırdılar.

rən Vətən övladlarımızın qanı bu torpağı müqəddəs etdi. Şəhidlərimiz Azərbaycan xalqının azadlıq uğrunda yenilməz iradəsinin rəmzi olaraq dünya tarixində öz layiqli yerini aldı.

Qanlı Yanvar gecəsinin qurbanlarından biri də şəhid Aslan Əlikram oğlu Ağaverdiyevdir. Qəhrəman şəhidimizin qızı, həmin qanlı gecənin canlı şahidi olan Azərbaycan Respublikasının əməkdar artisti, prezident mükafatçısı Məsməxanım Ağaverdiyeva keçirdiyi ağırlı xatirələrini bizimlə bölüşdü. Müsahibim həmin günü belə xatırlayır: "35 il keçməsinə baxmayaraq, mən hələ də o günü tam dəqiqliklə xatırlayıram və hər dəfə yanvarın 20-si yaxınlaşanda mənə elə gəlir ki, 47 yaşım yox, 12 yaşım var. 12 yaşında qorxulu hadisələrin şahidi olan həmin o balaca Məsməxanımam. Yanvarın 19-da atam evə gələndə üzündə narahatlıq vardı. Dedi ki, bu gecə nəse olacaq. Həqiqətən də, saat 12-də böyük bir partlayış və ardınca güllə səsləri eşitdik. Atam paltosunu geyinib çölə çıxdı, biz isə heyəcan içində onu gözləməyə başladık. O vaxtı

biz Cəfər Cabbarlı küçəsində həyə evində qalırdıq. Səhərə qədər küçə qarısının ağzında dayanıb atamı gözlədik. Heç bir xəbər gəlmədi. Atam evə qayıtmadı. Babam bir neçə dəfə evdən çıxıb atamı axtardı. O, gördükləri barədə bizə heç nə demirdi, amma üzündən hər şey bəlli olurdu. Sonradan bildik ki, babam səhərə qədər küçədə meyitlərin içərisində atamı axtarıb, amma tapa bilməyib. Yanvarın 20-si səhər saatlarında evimizə zəng gəldi. Dedilər ki, atam ayağından yüngül yaralanıb və xəstəxanadadır. Anam ağlaya-ağlaya qohumlarımızla birgə tələsik xəstəxanaya getdi. Orada məlum oldu ki, atam qarın nahiyəsindən ağır güllə yarası alıb. Əməliyyat zamanı xəstəxananın işıqları kəsilmiş, lampalarla işıqlandırma aparılmışdı. Çoxlu qan itirmişdi və vəziyyəti ağır idi. Təəssüf ki, səhəri gün atam dünyasını dəyişdi".

Məsməxanımın sözlərinə görə atasının şəhidliyindən sonra ailələrinin həyatı tamamilə dəyişib. Maddi və mənəvi çətinliklər içində böyüyən üç bacı böyük iradə göstərərək təhsil alıb və həyatda də-

yanətlə dayanmağa çalışıblar. Məsməxanım gənc yaşlarından işləməyə başlayaraq ailəsinə dəstək olub: "Atamın ölümündən sonra həyatımız tamam dəyişdi. Anam 36 yaşında dul qaldı, saçları ağardı. İki il qara geyindi. Evimizə qeribə bir sükut çökmüşdü. Heç kəs danışmaq istəmirdi. Sanki danışmaqdan qorxurdum. Düşünürdük ki, kimse atamın adını çəkəcək, yaxud onunla bağlı bir xətiresini danışacaq və bununla da hansısa ailə üzvümüzü incidəcəyik. Bizim uşaqlığımız olmadı. Psixoloji dəstək almadıq, amma bu çətinliyi içimizdə dəf etməyə çalışdıq. Məqsədimiz təhsil almaq, anamızın ümidlərini doğrultmaq idi".

Atalarının şəni və həyatsevər xarakterini xatırlayan Məsməxanım onun yoxluğunun ailəyə gətirdiyi sükut və ağrını xüsusi olaraq vurğuladı: "Mənim atam çox mehriban, şəni, zarafatlı, həyat eşqi ilə dolu olan bir insan idi. Ailəvi dostlarımızla birgə tez-tez turlar təşkil edərək rayon-

lara gedirdik. Günlərlə meşədə çadırdə qalırdıq, unudulmaz günlər keçirirdik. Bir sözlə, atam həyata bağlı, duyğu dolu bir insan idi. Onun ən sevdiyi bayram Yeni il idi. Atam şəhid olandan sonra neçə illər ərzində hər bayram süfrəsində atam üçün masaya bir boşqab qoyulurdu. Bu ənənə illərlə davam etdi".

Müsahibim müasir dövrdə şəhid ailələri üçün yaradılan şərait haqqında da danışdı: "Mən çox sevinirəm ki, bu gün şəhid ailələrinə böyük qayğı göstərilir. Xüsusilə şəhid övladlarının təhsili, sosial təminatı üçün geniş imkanlar yaradılır. Bizim dövrümüzdə belə imkanlar yox idi. Amma biz özümüz mübarizə apardıq. Həyat bizi məcbur etdi ki, tez böyüyək, məsuliyyətli olaq. Bu gün hər bir şəhid ailəsi bu dəstəyi hiss edir və bu, çox qürurvericidir. 20 Yanvar isə Azərbaycan tarixində qanla yazılmış bir səhifədir, eyni zamanda, bu tarix Azərbaycanın istiqlal yolunun ilk zirvəsi, müstəqilliyə atılan ilk addım idi. 20 Yanvar müstəqillik tariximizin şərəf səhifəsidir. Bu tarixi əbədiyyətə qədər yaşatmaq vətəndaşlıq borcumuzdur".

Məsməxanım Ağaverdiyeva 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan qələbənin önəminə də toxunaraq qeyd etdi ki, Azərbaycan Ordusu öz adını tarixə qızıl hərflərlə yazan ordudur! "Ordumuz fəxrimiz, xilaskarımız, baş tacımızdır! Bu gün hər yerdə qürurla "MƏN QALIB ÖLKƏNİN VƏTƏNDAŞIYAM" deyə bilirəm, buna görə rəşadətli Azərbaycan Ordusuna və Ali Baş Komandanımıza cənab ilham Əliyevə borcluyam!"

**Eltun MƏMMƏDOV
"Azərbaycan Ordusu"**

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərslərinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Beynəlxalq Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransı (COP) nədir?

2. COP29 - yaşıl həyat, sülhə çağırış, iqtisadi güc və siyasi uğur.

Beynəlxalq Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransı (COP) nədir

Beynəlxalq Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyası insanın iqlim sistemində təhlükəli müdaxiləsinin qarşısını almaq məqsədilə 1992-ci ilin iyununda Braziliyanın paytaxtı Rio-de-Janeyro şəhərində keçirilmiş Yer Sammitində imzalanmış sənəddir. COP (Conference of Parties) sözünün ingilis dilindən tərcüməsi Tərəflər Konfransı deməkdir. Tərəflər Konfransı İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasından irəli gələn tələblərin, tövsiyələrin icrasına nəzarət edən ali qərarverici orqandır və 198 üzv ölkədən ibarətdir. Bu tələblər əsasən global istiləşmə tempini sənədləşdirmək, global istiləşməyə məruz qalan ərazilərin adaptasiyasına dəstək olmaq və 2050-ci ilə qədər "0" - sıfır emissiyaya nail olmaqdır. COP-un (Tərəflər Konfransı) ilk tədbiri 1995-ci ildə Almaniyanın paytaxtı Berlində baş tutub və katibliyi Bonn şəhərində yerləşir.

Tərəflər Konfransının 1997-ci il dekabrın 11-də Yaponiyanın Kioto şəhərində Kioto protokolu qəbul edilib və protokol 2005-ci il fevralın 16-da qüvvəyə minib. Kioto protokolu global istiləşməyə səbəb olan istixana qazlarının atmosferə tullantılarını məhdudlaşdırır. BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına əlavə olan Kioto protokolu üzrə istilik effekti yaradan qazların azaldılmasına dair öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin birinci mərhələsi (2008-2012-ci illər) başa çatdıqdan sonra 2012-ci ildə Dohada 18-ci Tərəflər Konfransında Kioto protokolunun ikinci mərhələsi üzrə Doha əlavəsi qəbul edilib. Həmçinin 2016-cı il aprelin 22-də Nyu-Yorkda, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Mənzil Qərarlarında BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Paris Sazişinin imzalanma mərasimi keçirilib və bu sənədi 171 ölkənin hökumətləri adından dövlət və hökumət rəhbərləri, xarici işlər, ətraf mühit nazirləri imzalayıblar. Konvensiyanın 12-ci maddəsinin 5-ci bəndinə uyğun olaraq tərəf ölkələr iqlim dəyişmələri sahəsində hazırlıq milli şərait ilə bağlı müntəzəm olaraq Konvensiyanın katibliyinə atmosferə atılan istilik effekti yaradan qazların emissiya mənbələri, səviyyəsi və onların azaldılması istiqamətində görülən işlər barədə həm ölkə, həm də sektorlar üzrə hesabatlar təqdim edirlər.

COP-a sədrlik rotasiya əsasında BMT-nin 5 regionunu - Afrika, Asiya, Latin Amerikası, Karib Hövzəsi və Avropa (Mərkəzi, Şərqi, Qərbi və digər) ölkələrində keçir. Azərbaycanın təşkilatın sədrliyinə dair qərarı məhz Şərqi Avropa Qrupu ölkələrinin yekdil rəyi əsasında verilib. COP-29-a ev sahibliyi Azərbaycanla yanaşı, Ermənistanla Bolqarıstan da namizədliklərini irəli sürmüş və hər iki dövlət 2023-cü ilin sonlarında (9 dekabr) Azərbaycanın xeyrinə öz namizədliyini geri götürmüşdür. 2023-cü il dekabrın 11-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində keçirilmiş 28-ci konfransında (COP28) 195 ölkənin yekdil səs verməsi nəticəsində 2024-cü ildə COP29-a (Tərəflər Konfransı) Azərbaycanın ev sahibliyi etməsi qərarı verilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayev 11-22 noyabr 2024-cü il tarixlərində ölkədə keçiriləcək COP29 tədbirinin prezidenti təyin edilmişdir.

Konfransın keçirilməsi üçün Azərbaycanın namizədliyinin dəstəklənməsi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin nümayiş etdirdiyi güclü siyasi iradənin, həm də ölkəmizin dünyadakı artan nüfuzunun əyani təzahürüdür.

Konfransın keçirilməsi üçün Azərbaycanın namizədliyinin dəstəklənməsi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin nümayiş etdirdiyi güclü siyasi iradənin, həm də ölkəmizin dünyadakı artan nüfuzunun əyani təzahürüdür.

COP29 - yaşıl həyat, sülhə çağırış, iqtisadi güc və siyasi uğur

Bu gün dünyada söz sahiblərindən birinə çevrilən ölkəmiz həm də təşkil etdiyi beynəlxalq tədbirlərin möhtəşəmliyi ilə diqqət çəkir. İstər tədbirlərin təşkili, istərsə də beynəlxalq tədbirlərdə iştirak baxımından olduqca mühüm məsələlərlə yadda qalır. Məhz sadalanan belə tədbirlərdən növbəti 2024-cü ilin 11-22 noyabr tarixlərində BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un ölkəmizdə keçirilməsi idi. Bakı Olimpiya Stadionunda böyük uğurla keçirilmiş COP29 konfransı ölkəmizin bu günədək təşkil etdiyi ən nəhəng tədbir olmuşdür. Konfransda dünyanın bir çox ölkələrinin prezidentləri, dövlət başçıları, hökumət və parlament nümayəndələri və digər qonaqların iştirakı ilə 76 min iştirakçı qeydiyyatdan keçmişdir.

Mövzu: Beynəlxalq Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının Azərbaycanda keçirilməsi dünya birliyinin ölkəmizə olan etimadının göstəricisidir

Azərbaycanın dünyanın ən böyük və mühüm dövlətlərarası tədbirlərindən biri olan COP29-a 2024-cü ildə ev sahibliyi etməsi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin növbəti təntənəli qələbəsidir. Bu, Qoşulmama Hərəkətinə sədrliyimiz və Təhlükəsizlik Şurasına üzvlüyümüzün son xarici siyasətimizin ən böyük uğurudur. Eyni zamanda, son zamanlar Azərbaycana qarşı çirkin kampaniya apararaq bəzi dairələrə tutarlı cavab idi. COP29 konfransına ev sahibliyi Azərbaycan üçün 2024-cü ilin ən yaxşı hadisəsi və ölkənin yaşıl iqtisadiyyata keçid strategiyasının məntiqi davamı kimi qiymətləndirmək olar. Bu missiyaya uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2024-cü il ölkəmizdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilmişdir.

Ölkəmizin ev sahibliyi etdiyi bu nüfuzlu BMT tədbiri, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə global həmrəyliyi və əməkdaşlığı gücləndirmək məqsədini daşıyır. COP29 konfransının Bakıda keçirilməsi, Azərbaycanın regionda və global səviyyədə iqlim problemlərinin həllində aparıcı rol oynamağa hazır olduğuna dair Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin siyasi kursunun təsdiqidir. Bu diplomatik addım ölkəmizin dayanıqlı iqtisadi inkişafının, təmiz enerji istehsalının artırılmasının və ətraf mühitin qorunmasına yönəlməmiş təşəbbüslərinin global müstəvidə təqdimatına xidmət edir.

Noyabrın 12-də 80-dən artıq dövlət və hökumət başçısının iştirakı ilə keçirilmiş COP29 Liderlər Sammitinin açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev Azərbaycanın Şimal ilə Cənubun, Qərb ilə Şərqi qovuşduğu ölkə kimi müxtəlif beynəlxalq aktorlar arasında siyasət, mədəniyyət, enerji, ticarət və nəqliyyat körpüləri salmağa qadir olduğunu vurğulamışdır.

Həmçinin COP29 ərəfəsində də anti-Azərbaycan qüvvələrinin ölkəmizə qarşı böhtan və qarayaxma kampaniyası aparalarının cılız cəhdlərinin nə qədər uğursuz olduğunu ifşa etmiş, bütün dünyanın Bakıya toplaşdığını vurğulayaraq, Azərbaycanın global miqyasda nüfuzunu və qüdrətini bir daha nümayiş etdirmişdir.

Noyabrın 13-də inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinin COP29 çərçivəsində Sammitdə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ölkəmizin kiçik ada dövlətlərinə birmənalı dəstəyini ifadə etmiş və bunun gələcəkdə də davam etməyini vurğulamışdır. Dövlətimizin başçısı neokolonializm və iqlim dəyişmələri barədə danışıqdan Fransa və Niderlandın "dənizasıra ərazilərində" iqlim dəyişmələrinin ən ciddi təsirinə məruz qalan və səsi susdurulan icmalarla həmrəyliyi ifadə etmişdir.

Azərbaycan iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə həm inkişaf etməkdə olan, həm də inkişaf etmiş ölkələrlə əməkdaşlığı irəlilədirək, bu sahədə əhəmiyyətli bir vasitəçiyə çevrilmişdir. Bu cür təşəbbüslər ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunu artırır. Belə ki, Azərbaycan tədbirdə ambisiyalı Fəaliyyət Planını təqdim edib, bu isə maliyyə, insan kapitalı və sülh kimi sahələri əhatə edən 14 təşəbbüsü özündə ehtiva edir. Bakı iqlim platforması, həmçinin inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrin birgə iştirakı ilə enerji keçidi, karbon emissiyalarının azaldılması və ekoloji dayanıqlığın artırılmasına dair hədəflərin müzakirəsini mümkün etmişdir.

Konfransın ən vacib nailiyyəti inkişaf etməkdə olan ölkələrin COP29-dən əsas gözləntisi - "Yeni Kollektiv Kəmiyyət Hədəfi" üzrə konsensusun əldə olunmasıdır. Qərarla 2035-ci ilə qədər bütün dövlət və özəl mənbələrdən inkişaf etməkdə olan ölkələrə yönəldilən iqlim maliyyəsinin illik əsasda 1.3 trilyon ABŞ dollarına çatdırılması üçün çağırış edilmişdir. Bununla yanaşı, 2035-ci ilə qədər inkişaf etmiş ölkələr tərəfindən inkişaf etməkdə olan ölkələrə iqlim fəaliyyəti ilə bağlı hər il ən azı 300 milyard ABŞ dolları məbləğində iqlim maliyyəsi razılaşdırılmışdır. Bu rəqəm 2009-cu ildə qeyd edilən məqsədə 100 milyard ABŞ dolları məbləğində müəyyən edilmiş iqlim maliyyəsinə 3 dəfə artıqdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, ölkəmiz COP29 zamanı inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında körpü yaradılması, konsensusa nail olunması və COP29-un uğur hekayəsinə çevrilməsi üçün səylərini əsirgəməmişdir.

COP29-un digər uğuru Paris Sazişinin beynəlxalq karbon bazarlarına dair 6-cı maddəsinin tam işlək vəziyyətə gətirilməsidir. Vurğulanmalıdır ki, 10 il idi bu məsələ üzrə uğur əldə olunmurdu.

Digər qərarlar Bakı Adaptasiya Yol Xəritəsinin qəbul olunması, illik əsasda növbəti COP-larda Adaptasiya üzrə yüksək səviyyəli Bakı Dialoqunun keçirilməsinin razılaşdırılması, Texnologiya Implementasiya Proqramının işə salınması, Yerli icmalar və Köklü Xalqlar üzrə Platformanın 2025-2027-ci illər üzrə Bakı İş Planının təsdiq edilməsi və digər istiqamətlər üzrə önəmli məsələləri əhatə etmişdir.

COP29-un müəyyən olunmuş tematik günlərinə əsasən, COP29 Sədrliyi tərəfindən Azərbaycanın aidiyyəti dövlət qurumları və 250-dən çox xarici tərəfdaşın birgə təşkilatçılığı ilə 100-dən çox tədbir təşkil edilmişdir. Bununla yanaşı, Liderlər Sammiti çərçivəsində 35 yüksək səviyyəli tədbir, COP29 Sədrliyinin Fəaliyyət Gündəliyi ilə əlaqədar isə daha 35 tədbir keçirilmişdir. Qeyd edilən tədbirlərdə 196 dövlətin, həmçinin 150-dən çox dövlətlərarası təşkilat və BMT qurumlarının, eləcə də 2000-dək qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndəsi iştirak etmişdir.

Konfransda, həmçinin Azərbaycanın COP29 Ateşkəs Təşəbbüsü diqqət çəkir ki, bu da bütün ölkələri konfrans müddətində sülhə çağırır və qədim Olimpiya Oyunları ənənəsinə bənzər bir truce (atəşkəs) ideyasını vurğulayır. Ərazilərinin 30 ilə beynəlxalq hüquqa zidd olaraq işğal altında saxlanılan Azərbaycanın bu təşəbbüslə çıxış etməsi regionda da dayanıqlı sülh və sabitlikdə maraqlı olduğumuzu dünyaya bəyan edir.

COP29 bitdikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev COP29-un ən möhtəşəm COP-lardan biri kimi tarixə düşəcəyini vurğulayaraq demişdir: "Mən Bakı nailiyyətini çoxtərəfliyin təntənəsi kimi qiymətləndirirəm. COP29 iqlim diplomatiyasında dönüş nöqtəsidir və mən inanıram ki, bu irs gələcək global iqlim fəaliyyətinə müsbət təsir göstərəcəkdir".

Bakı COP-u tarixi uğurlar və həllini gözləyən bir çox məsələ üzrə mühüm qərarlarla yadda qalmış, Azərbaycan öz mirasını qoymağa müvəffəq olmuşdur. COP29 zamanı 52 məsələ üzrə qərar qəbul edilmişdir.

Azərbaycan global iqlim dəyişmələri ilə bağlı mühüm qərarların qəbul edilməsi üçün ölkələrini səfərbər etməyə müvəffəq olaraq, bir daha öz liderliyini və genişmiqyaslı tədbirləri yüksək səviyyədə təşkil etmək bacarığını nümayiş etdirmişdir. COP29-un yekununda konfransın yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycana təşəkkür elan edilən qərarın yekdilliklə qəbul olunması bunun əyani göstəricisidir.

2020-ci ilin 27 sentyabrında Azərbaycan tarixi torpaqlarını düşmən işğalından azad etdi və 2023-cü ilin 19-20 sentyabr tarixlərində həyata keçirilən antiterror əməliyyatında isə ərazi bütövlüyünü, suverenliyini tam bərpa etməklə ölkəmizin qüdrətini bütün dünyaya nümayiş etdirdi. BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) ölkəmizin evsahibliyi etməsi həm də Azərbaycanın qazandığı qələbənin beynəlxalq aləm tərəfindən bir daha tanınmasıdır. Bu gün hər birimiz əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş, Prezident Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən dövlətçilik amallarını, yüksək ideyalarını yaşatmaq və gələcək nəsillərə çatdırmaq, Azərbaycan tarixinin yeni şanlı səhifələrini yazmaq naminə onun ətrafında sıx birləşərək, əlimizdən gələni əsirgəməməliyik.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi qulluqçuları "Qış təlimi-2025" birgə təlimində iştirak edəcəklər

Azərbaycan ilə Türkiyə arasında imzalanmış hərbi əməkdaşlıq haqqında sazişə uyğun olaraq, Türkiyənin Qars şəhərində keçiriləcək "Qış təlimi-2025" birgə təliminə hazırlıq məqsədilə Azərbaycan-Türkiyə dövlət bayraqlarının dəyişmə mərasimi keçirilib. Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, Əlahiddə Ümumqoşun

Ordu (ƏÜO) komandanlığının bayrağı qəbul edən bayraq taqımı Naxçıvan şəhərindən Sədərək sərhəd-keçid məntəqəsinə - Araz çayı üzərindəki "Ümid" körpüsünə doğru yürüşə başlayıb. Eyni zamanda, Türkiyənin bayraq taqımı da Qars şəhərindən mərasimin keçiriləcəyi ünvanına doğru yürüş edib.

"Ümid" körpüsündə Azərbaycan və Türkiyə respublikalarının dövlət himnləri ifa edildikdən sonra bayraqların dəyişmə mərasimi olub.

Sonra təlimə cəlb ediləcək şəxsi heyət və hərbi texnikaların təlim yerinə yola salınması münasibətilə keçirilən təbircə ƏÜO komandanı general-mayor Kənan Seyidov çıxış edərək birgə hərbi təlimlərin əhəmiyyətindən danışdı, təlim iştirakçılarını uğurlar arzulayıb.

Təbircədən sonra təlimə cəlb ediləcək bölmələr Naxçıvan şəhərindən yola düşüblər.

Təlimin planına əsasən, yaşayış məntəqələrində, çətin relyefli ərazilərdə, dərin qar və şiddətli soyuqlarda müxtəlif təlim-döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulub.

Müdafiə Nazirliyinin məlumatı

Ölkəmizdə qış mövsümündə havaların soyuq keçməsi ilə əlaqədar mövsümi xarakter daşıyan respirator virus infeksiyalarına yoluxma hallarının artması müşahidə olunur. Bununla əlaqədar adaptasiya dövründə olan gənc əsgərlərin sağlamlığının qorunması məqsədilə hərbi hissələrdə onlarla görüşə müvəqqəti məhdudiyət qoyulub.

Hərbi hissələrin qapalı və ictimaiyyətlə məhdud ünsiyyət şəraitində olması komandir-rəis heyəti və hərbi tibb personalı tərəfindən hərbi qulluqçuların sağlamlığının qorunması məqsədilə effektiv qabaqçılıq tədbirlərinin keçirilməsinə imkan yaradır.

Şəxsi heyətlə maarifləndirici söhbətlərin aparılması, onlara düzgün qidalanma və fərdi gigiyena qaydalarının, gündəlik fəaliyyətlər zamanı kompleks profilaktik tədbirlərin vacibliyinin çatdırılması sayəsində yoluxma hallarının qarşısının alınması təmin edilir.

Respirator virus infeksiyalarına yoluxma hallarının qarşısının alınması məqsədilə görülən tədbirlərin effektivliyinin təmin edilməsini nəzərə alaraq ictimaiyyətdən hərbi qulluqçularımızın sağlamlığına həssaslıqla yanaşmağı, qeyd olunan məhdudiyəti anlayışla qarşılamağı və hərbi hissələrə gəlməməyi xahiş edirik.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordu müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət keçmək istəyənlərin qəbulunu elan edir

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmətə könüllü daxil olmaq arzusunda olan vətəndaşların qəbuluna başlanılır.

Ən azı ümumi orta təhsilli, qanunla müəyyən edilmiş müddətli həqiqi hərbi xidmətinə başa vurmuş, 30 yaşına-dək hərbi vəzifəli 15 yanvar 2025-ci il tarixdən 15 fevral 2025-ci il tarixədək Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Təlim və Tədris Mərkəzində fəaliyyət göstərən qəbul komissiyasına müraciət edə bilərlər.

"Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının hazırlığı kursu"na qəbul olunmaq üçün müraciət etmiş vətəndaşlar qəbul komissiyası tərəfindən hərbi xidmətə yararlılıq dərəcələrinin müəyyən edilməsi məqsədilə Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun müvafiq tibb müəssisələrinə göndərilir. Hərbi Həkim Komissiyalarının qərarına əsasən hərbi xidmətə yararlı hesab edilmiş şəxslər qəbul imtahanlarına buraxılır.

Fiziki hazırlığı, ümumi bilik səviyyəsi, düşünmə qabiliyyəti, peşə maraqları, ünsiyyət qurmaq, liderlik və qərar qəbul etmə bacarıqları, həmçinin fərdi-psixoloji və digər keyfiyyətlərinin öyrənilməsi məqsədilə keçirilən imtahanları müvəffəqiyyətlə vermiş namizədlər kursa qəbul edilir.

Kursu müvəffəqiyyətlə başa vuran şəxslərlə bağlaşma imzalanır və onlar ixtisaslarına uyğun müvafiq vəzifələrə təyin olunur.

Namizədlər qəbul komissiyasına müraciət edərkən ilkin olaraq aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir:

- Təhsil haqqında sənəd
- Hərbi bilet
- Şəxsiyyət vəsiqəsi

Sənədlərin qəbulu həyata keçiriləcək ünvan: Naxçıvan Muxtar Respublikası Naxçıvan şəhəri, 1 nömrəli hərbi şəhərcik (Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Təlim və Tədris Mərkəzi).

Müraciət etmə vaxtı: Qeyd olunmuş tarixlərdə saat 09:00-dan 17:00-dək (Şənbə və bazar günləri istisna olmaqla).

Qeyd:

1. Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmətdən "Hərbi xidmət-keçmə haqqında" Əsasnamənin 156-cı maddəsinin "e" bəndinə (xidməti uyğunsuzluğa görə) müvafiq olaraq ehtiyata buraxılmış hərbi qulluqçuların və məhkumluğunun ödənilməsindən asılı olmayaraq məhkum olunmuş hərbi vəzifəliyə kursa qəbul üçün müraciət etməmələri xahiş olunur.

2. "Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının hazırlığı kursu"nu müvəffəqiyyətlə bitirmiş şəxslərin təyinatı Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun ehtiyaclarına uyğun və-kant vəzifələrinin komplektləşdirilməsi üzrə həyata keçiriləcək.

Əsgər Bəndəliyev Eltac Vüqar oğluna verilmiş SX № 081281 nömrəli hərbi bilet itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Həsənov Elnur Səfərxan oğluna verilmiş MV № 114066 nömrəli müharibə veteranı vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Əliyev İsmayıl Maşallah oğluna verilmiş MV № 108768 nömrəli müharibə veteranı vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Hərbi vəzifəliyə təlim toplanışı keçirilir

2025-ci ilin hazırlıq planına əsasən, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti ilə birgə tədbirlər çərçivəsində hərbi hissələrdə ehtiyatdan çağırılan bir qrup hərbi vəzifəliyə cəlb edildiyi növbəti təlim toplanışı keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, ehtiyatdan çağırılanlar müvafiq qeydiyyatdan və həkim

müayinəsindən keçdikdən sonra hərbi geyim və digər təminat növləri ilə təmin olunublar.

Hərbi vəzifəliyələrə maarifləndirici söhbətlər aparılır, onlara təhlükəsizlik qaydaları çatdırılır.

Toplanış çərçivəsində hərbi vəzifəliyələrin döyüş hazırlığı səviyyəsinin artırılması və praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə müxtəlif tapşırıqlar icra ediləcək.

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyə MMN: Suriyadakı terrorçular türk ordusunun qanuni hədəfidir

Türkiyə ordusunun həyata keçirdiyi antiterror əməliyyatları çərçivəsində təkcə son bir həftədə 62 yaraqlı zərərsizləşdirilib.

Bu barədə Türkiyənin Milli Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.

Ümumilikdə, ötən ilin əvvəlindən Türkiyə hərbiçiləri ölkə daxilində və xaricdə 3226 terrorçunu zərərsizləşdirib. Onların əksəriyyəti Suriya və İraq ərazilərində məhv edilib.

Milli Müdafiə Nazirliyi regionda, o cümlədən

qonşu Suriyada uzunmüddətli təhlükəsizlik və sabitliyin təmin edilməsinə bundan sonra da töhfə verməyə hazır olduquna əmindir.

Məlumatda Suriyanın bütövlüyü və birliyini təhdid edən terror təşkilatlarına qarşı mübarizə əzmi vurğulanıb. "İŞİD və PKK terrorçuları Türkiyə ordusunun qanuni hədəfi olub və olmaqda davam edir", - deyə Ankara əmin edib.

Milli Müdafiə Nazirliyi onu da bildirib ki, Türkiyə Suriya Milli Ordusu ilə PKK terrorçuları arasında döyüşlərin davam etdiyi Tişrin bəndi ərazisindəki vəziyyəti diqqətlə izləyir.

"Terrorçular silahsız sakinlərdən "insan qalxanı" kimi istifadə edərək, mülki şəxsləri zorla döyüş bölgələrinə gətirirlər. Eyni zamanda, Suriya Milli Ordusuna qarşı dezinformasiya kampaniyası aparılır", - deyə nazirlik qeyd edib.

Cənubi Koreya, ABŞ və Yaponiya birgə hərbi təlimlər keçirib

Cənubi Koreya, ABŞ və Yaponiyanın Hərbi Hava Qüvvələri səsdən sürətli B-1B strateji bombardmançı təyyarələrlə birgə hərbi təlimlər keçirib. Yonhap agentliyi bu barədə Koreya Respublikasının Müdafiə Nazirliyinə istinadla məlumat yayıb.

Manevrlərə strateji bombardmançılarla yanaşı, Cənubi Koreyanın F-15 və Yaponiyanın F-2 qırıcıları da qatılıb. Təlimlər bir müddət öncə Koreya Xalq Demokratik Respublikası ərazisində hipersəs və qısa mənzilli raketlərin sınağından sonra keçirilib. Nazirliyin məlumatına görə, manevrlər Pxenyanın nüvə və raket təhdidlərinin qarşısını almaq və onlara cavab vermək üçün birgə imkanları təkmilləşdirmək məqsədi daşıyır.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Məsul katib

mayor
Ceyhun CƏFƏRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublər şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, Yasamal rayonu,
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində səhifələndirilərək həftədə iki dəfə (III və VI günlər) Müdafiə Nazirliyinin Hərbi Nəşriyyatının mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunur. Təqdim edilən olyazmalara rəy verilmir, müəllifə qaytarılmır. Qəzeti Müdafiə Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsindən (www.mod.gov.az) oxuya bilərsiniz.

Növbətçi

baş leytenant
Elçin İMANOV

Lisensiya № 361
Sifariş № 12
Nüsxə 3663